

KRACHTIG **TEGEN** **ARMOEDE**

Verslag van de bijeenkomst op 27 juni 2017

Inhoud

Overzicht deelnemers	2
Overzicht organisaties en hun activiteiten/voorzieningen	3
Verslag algemene verkenningstafels	4
Verdiepingstafel 'meedoen aan de samenleving'	8
Verdiepingstafel 'preventie'	9
Verdiepingstafel 'kinderen in armoede'	10
Verdiepingstafel 'hoe bereik je mensen in armoede'	11
Verdiepingstafel 'aansluiten op het gedrag van mensen in armoede'	13

Overzicht deelnemers

Naam	Organisatie
Els Esseveld	Stichting activiteiten en belangenbehartiging senioren in de NOP
Aalt van der Weg	Stichting activiteiten en belangenbehartiging senioren in de NOP
Dirk Oosterhuis	Stichting de helpende hand
Klaas Tillema	Stichting de helpende hand
Alie Snoek	Carrefour
Rita Top	Carrefour
Esther Kempenaar	Carrefour
Ina van 't Wel	Carrefour
Wilma Metselmakers	Carrefour
Jan Muis	Raad van Kerken
Poulien Pomstra	Stichting Present NOP
Marien Hanson	Participatieraad
Wiebe van Wijk	Participatieraad
Aukje van der Molen	Participatieraad
Harry Knot	LJG Flevoland
Albert Koffeman	Mercatus
Francien Vriend	Mercatus
Jan Zuidema	Mercatus
Ton Beurmanjer	Mercatus/Stichting Leergeld
Ankie Kamp	Humanitas
Yvonne Knobbout	Humanitas
Nico van der Voort	Humanitas
Astrid de Vries	Humanitas
Afke Gros	Stichting Leergeld
Jeanne Klaver	Stichting Leergeld
Marie-Jose Jacobs	Zorggroep Oude Nieuwe Land
Jannette Visser	Ervaringsdeskundige
Raymon Gokoel	Ervaringsdeskundige
Esther Smit	Basisschool de Keerkring
Cor Hannema	PKN Bant
Maria Wendels	Stichting samen zijn we er voor elkaar
Margriet Boer	Gemeente Noordoostpolder
Annet Tilma	Gemeente Noordoostpolder
Peter Benthem	Gemeente Noordoostpolder
Marco Bron	Gemeente Noordoostpolder
Meike Schrijver	Gemeente Noordoostpolder
Dorine ten Doeschot	CMO Flevoland

Overzicht organisaties en hun activiteiten/voorzieningen

Organisatie	Activiteit/voorziening
Mercatus	Huur incasso
	Wijk consulent
PKN Bant / Benefiet voor NOP	Diaconie / commercieel
Stichting Leergeld NOP	Vangnet t.b.v. schoolse en buitenschoolse activiteiten
Carrefour	Toekomstgids / Toekomstperspectief
Stichting 'samen zijn wij er voor elkaar'	Voedselondersteuning / voedselpakketten uitgifte wekelijks
Participatieraad	Advisering gemeenteraad
Stichting Present Noordoostpolder	Praktische hulp in en rond huis
Stichting de Helpende Hand	Materiële hulp aan minima in de Noordoostpolder
Humanitas	Thuisadministratie
	Home-start / Home-start+
Stabs NOP	Activiteiten en belangenbehartiging senioren
Zorggroep Oude en Nieuwe Land	Gemeentelijke regelingen
Raad van Kerken	1x per jaar diaconaal beraad met alle kerken uit de NOP

Verslag algemene verkenningstafels

Wat zie ik in de dagelijkse praktijk?

- Goede doorverwijzing (naar andere mogelijkheden voor ondersteuning/hulp) is erg belangrijk.
- Er is veel onwetendheid bij jongeren, waardoor ze het risico lopen vroeg in de schulden te komen.
- Bij mensen in armoede is er vaak meer aan de hand dan alleen geldproblemen.
- De gemeente verwijst vaak te laat doort naar Humanitas.
- In de praktijk loop je vaak achter de feiten aanloopt, o.a. door handelen van de overheid (daardoor val je soms van de regen in de drup).
- Bij mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) armoede/schulden vaak voorkomt.
- De regelgeving van de gemeente knelt.
- Er is bij mensen onvoldoende kennis over schuldsanering, budgetbeheer en bewindvoering aanwezig.
- Laaggeletterdheid komt regelmatig voor onder mensen in armoede;
- Het zou goed zijn wanneer toeslagen rechtstreeks naar de zorgverzekeraar en/of woningbouwvereniging gaan.
- Pijnklachten, onmacht, onbegrip, boosheid en stress.
- Verlies van waardigheid, uitsluiting, vereenzaming, verwaarlozing.
- "de schijn ophouden", geen verjaardag kunnen vieren, regie kwijt.
- Vervuiling woning, schaamte, eenzaamheid.
- Vicieuze cirkel / terugkerende problemen (met name schulden).
- Niet mee kunnen doen, thuis moeten blijven uit schaamte om geen geld te besteden.
- "armoe"- eten.
- Het gaat goed in de NOP, maar armoede stijgt (tegenstijdig).
- Armoede is een hardnekkig probleem.
- Mensen klonteren samen (huisvesting clustert armoede).
- Vooroordelen (Schulden maar wel een grote hond, wordt ook bevestigd).
- Schaamte.
- Veel leed achter de voordeur (Problemen blijken op locatie vaak groter, ook geen fiets etc.).
- Gaat over van generatie op generatie.
- Meedoenbon is moeilijk aan te komen (invuljungle).
- Schoolkostenrekening voortgezet onderwijs: boeken/leermiddelen zijn gratis in Nederland. Verplichte leermiddelen, zoals de Ipad of laptop, dienen volgens de Leerplichtwet te allen tijde door de school te worden verstrekt. In de praktijk vraagt de school de ouders de Ipad/laptop zelf aan te schaffen. Er kan op verzoek een bruikleenovereenkomst gesloten worden met school, maar deze regeling wordt niet alom bekendgemaakt. De gemeente verstrekt geen Ipads of laptops. Daarvoor verwijzen ze naar Stichting Leergeld, die deze evenmin verstrekt.
- PC is in huidige tijd 1e levensbehoefte.
- Uitleg / voorlichting over de bestemming van geld, wat alles kost; een zak geld wat moeten ze ermee. Ze willen het liefst alles nieuw (deel), maar dan blijkt het te weinig te zijn (statushouders).
- Hoge drempel (toegang tot de voorzieningen).
- Armoede kan iedereen overkomen.
- Er is veel schaamte rondom armoede.
- Mensen in armoede gedragen zich anders. Door de stress die zij ervaren is hun IQ lager. Ze maken keuzes die ze eigenlijk niet zouden moeten nemen.
- Mensen in armoede zijn lastig te bereiken. Bij autochtone gezinnen komt het vaak voor dat de vrouwen helemaal geen zicht hebben op de financiële situatie.
- Kinderen komen zonder ontbijt op school. Kinderen kunnen vaak niet mee op schoolreis. Geen fruit aan de kinderen kunnen meegeven. Geen gezonde voeding, daardoor een slechter resultaat op school, daardoor minder kansen.

- Er is angst om schoolspullen te gebruiken.
- Vieze kapotte kleding van kinderen in armoede. Kinderen beleven weinig. Hebben daarom altijd hetzelfde verhaal op school. Bijvoorbeeld wij zijn het weekend naar de winkel geweest. Of we hebben tv gekeken.
- Geen vervoer. In sommige gevallen ook geen fiets om naar het voortgezet onderwijs te gaan in Emmeloord.
- Financiële armoede zorgt ook voor sociale armoede. Mensen kunnen niet meedoen. Maar wel mee willen doen, daardoor worden vaak onverstandige keuzes gemaakt. Bijvoorbeeld grote tv's en smartphone's.
- Armoede maakt eenzaam. Sommige mensen komen in een isolement terecht.
- Niet iedereen is gemotiveerd om de schulden aan te pakken.
- Invullen van formulieren bijvoorbeeld voor de meedoenbon lukt niet.
- Armoede is ook een subjectieve beleving is.
- Armoede is vooral zichtbaar in de vorm van schaamte. Mensen schamen zich voor hun armlastige situatie omdat zij niet gewoon mee kunnen doen met alle dagelijkse dingen die niet-armlastige mensen wel doen, zoals onbezorgd boodschappen doen i.p.v elk dubbeltje te moeten omdraaien om eten te komen; op school te moeten aangeven dat je de schoolreis niet kan betalen en je kind dus ziek zal worden gemeld; betalen met kortingsbonnen zoals meedoen-bon, etc.
- Armoede is ook verbonden met "angst" voor alledaagse zaken zoals: hoe moet ik nu de dag weer doorkomen en met wat voor vragen/wensen komt mijn kind nu weer thuis terwijl je weet dat je vanwege geldgebrek niet aan die wens kan voldoen.
- Armoede is niet altijd aan de buitenkant zichtbaar. Voor hulpverleners of instanties is een eventuele hulpvraag van een armlastig huishouden dan ook niet gemakkelijk zichtbaar. Voor de onzichtbaarheid van armoede zijn verschillende oorzaken aan te wijzen: schaamte, mensen lopen niet graag te koop met hun armoede; specifieke voorzieningen voor armlastige huishoudens zoals kleding- en voedselbanken waardoor de scherpe kanten van armoede (zoals verloedering en zichtbare ondervoeding) niet zichtbaar zijn.

Wat gaat er goed?

- De ontwikkeling van mobility mentoring o.l.v. Nadjia Jungman;
- Verschillende organisaties/stichtingen, zoals het Leger des Heils, Stichting Leergeld en Present doen goed werk.
- Door de ondersteuning die aanwezig is kan je als persoon in schulden/armoede weer naar de toekomst kijken.
- De aanpak vroegsignalering huurachterstanden.
- Afstemming tussen verschillende organisaties, bijvoorbeeld tussen Mercatus en Doen! en tussen Humanitas en Carrefour.
- Er komen steeds meer mensen achter de voordeur.
- We zijn ons er steeds meer van bewust dat wat we altijd deden niet meer werkt en dat het anders moet.
- Vrijwilligers proberen orde op zaken te stellen.
- Via digitalisering versneld info krijgen.
- Veel initiatieven door burgers.
- Veel aandacht voor armoede(bestrijding).
- Helpen als team activiteit (bijv. via st. Present).
- Samenwerking in veel verbanden neemt toe.
- Korte lijnen Mercatus en Humanitas bij signalen schuld.
- Initiatief, er zijn initiatieven om het aan te pakken!
- Korte lijnen tussen stichting Leergeld en Carrefour.
- De gemeente biedt kansen door iemand een opleiding aan te bieden en daardoor een toekomst.
- Armoede is niet langer mee een taboe maar is een bespreekbaar onderwerp geworden dat niet alleen een zaak van de kerken (diaconie) is maar als een

algemeen maatschappelijk probleem wordt erkend. Hierdoor zijn er allerlei publieke voorzieningen ontstaan die armlastige huishoudens ondersteunen.

Wat moet er beter? / Wat mis ik nog?

- Meer bekendheid van de ondersteuningsmogelijkheden die er zijn voor mensen in armoede.
- Verwijzing door de huisarts.
- Bewindvoering; goed of slecht?
- Aanvragen bij de gemeente moeten vereenvoudigd worden (nu zijn er te veel formulieren die steeds weer opnieuw ingevuld moeten worden).
- Er moet meer duidelijkheid komen over wat het GKB doet.
- De uitbetaling van uitkeringen loopt niet synchroon met de incasso-data van bijv. de huur en de verzekeringen. Dit kan beter.
- Meer bekendheid van de hulp die mogelijk is.
- Persoonlijke aandacht, niet oordelen, samenwerking met organisaties, kennis delen. Luisteren naar de doelgroep is het begin.
- Toegankelijkheid informatie / hulp.
- Omzien naar elkaar op alle niveaus.
- Preventie: van jongs af aan leren hoe je met geld kunt omgaan of met tegenvallers.
- Goede nazorg bij oplossen schuldenproblematiek.
- Het uitwisselen van laagdrempelige bespaartips (bijv. door ervaringsdeskundigen).
- Het inschakelen van ervaringsdeskundigen voor mensen in armoede en voor professionals om meer bewustzijn te creëren.
- Goede overheidsregelgeving (geen boete op boete) die beter op elkaar en op andere instanties aansluiten en die ook aansluiten bij de mensen en hun specifieke situatie.
- Een handwijzer waaruit duidelijk wordt waar iemand waarvoor terecht kan.
- Mogelijkheden om een stop te zetten op postorder aankopen (koop nu, betaal over 6 maanden).
- Snel ingrijpen bij dreigende achterstanden.
- Oplossing voor de zwemles, stapelen meedoenbon is optie, maar dan kunnen andere kinderen weer niet sporten. Gemeente is grote "sponsor" zwembad, wat valt er te regelen? Zwembad Vollenhove heeft bijvoorbeeld vaste pakketprijs voor A + B = 620 euro. (Voor iedereen overigens).
- Kindpakket.
- Zorgportaal met welke mogelijkheden / initiatieven zijn er en hoe te bereiken.
- Door de schaamte is lang niet iedereen zichtbaar. De meesten zijn zelfs onzichtbaar.
- Er zijn veel hindernissen om nu tot hulp toegelaten te worden.
- De vroegsignalering kan beter. Voorkomen is beter dan genezen.
- Er wordt nu verdiend aan mensen met schulden. Dat moet stoppen.
- Scholen hebben een belangrijke signaleringsfunctie, maar waar kunnen zij terecht met hun signalen? Armoede heeft voor de scholen in eerste instantie geen prioriteit.
- De periode tussen aanvraag uitkering en toekenning van de uitkering is 6 weken. Kan dat niet anders? De achterstand die je in deze weken oploopt haal je niet meer in.
- Alle formulieren die je moet invullen geven problemen. Bijvoorbeeld bij de gemeente, de voedselbank, wmo, meedoenbon etc.
- Maatwerk rondom de minimumgrens van 110%
- Van een voedselbank naar een voedselwinkel met een algemene pas.
- Eén pas zodat je maar één keer al je gegevens hoeft te geven.

- Eén website met daarop alle tips en trucks voor mensen in armoede en hulpverleners.
- Informatiekaart met hierop regelingen voor mensen in armoede. Wat is er? Waar kun je gebruik van maken?
- Zwemlessen voor kinderen.
- Kindpakketten wanneer kinderen naar de middelbare school gaan. Met bijvoorbeeld een fiets en schoolspullen.
- Budgetcursus via school of bij het ontvangen van een uitkering.
- Leermiddelen d.m.v. lening. Na startkwalificatie een gift.
- Armoede moet een permanente plek krijgen op de (politieke) agenda van alle maatschappelijke partijen. Zij moeten over hun beleid, over beschikbare voorzieningen en hoe je daarvoor in aanmerking kan komen, vooral in begrijpelijke taal communiceren. In dat verband werd ook gepleit voor verlaging van toegangsdrempels van voorzieningen. Dus bijvoorbeeld geen ingewikkelde aanvraag- of toelatingsprocedures; geen schoendozen vol met bewijsmateriaal moet komen aanzetten; niet bij elk loket hetzelfde te moeten invullen.
- Sociale cohesie: dat mensen elkaar helpen; nabuurschap.

Waar droom ik van?

- Armoede de wereld uit;
- Meer kansen voor opleidingen en toekomst;
- Dat ik zonder werk zat en dat er dus geen hulp meer nodig is voor gezinnen in armoede.

Verdiepingstafel 'meedoen aan de samenleving'

Wat zie ik in de dagelijkse praktijk?

- Dat er veel onbekendheid is met beschikbare regelingen, zoals de meedoen bon en stichting leergeld;
- Dat mensen in armoede zichzelf snel buitensluiten door de problemen die ze hebben;
- Dat mensen in armoede ook snel buitengesloten worden omdat ze geen geld hebben om mee te doen aan bijv. sport of zwemles;
- Dat zorgkosten worden gemeden (bijv tandarts) en dat dit het meedoen belemmert;
- Dat de meedoen bon wel ingezet kan worden voor bijv. contributie voor een sportclub, maar dat het de vraag is hoe mensen dan aan sportkleding komen. Zijn hier ook regelingen voor, bijv. bij sportclubs?

Wat gaat er goed?

- Opstapje: hierdoor worden er leuke dingen gedaan met kinderen en daarnaast is het een mogelijkheid om signalen achter de voordeur op te vangen;
- Er zijn veel initiatieven die meedoen bevorderen, o.a. stichting leergeld, present en de speeltheek;
- Er wordt gehandeld vanuit respect en gelijkwaardigheid;
- Scholierensport en beweegcoaches;

Wat kan er beter/wat mis ik nog?

- Dat we ons als samenleving meer samen inzetten om iedereen mee te kunnen laten doen. Verschillende laagdrempelige activiteiten, zoals de huttenbouwweek, het ZAP-weekend en de Huppel-in dreigen niet door te kunnen gaan vanwege een gebrek aan vrijwilligers;
- Een gratis bibliotheekabonnement voor mensen in armoede (met name voor ouderen). Dit kan eenzaamheid voorkomen;
- Een bredere inzet van de meedoen bon, bijv. niet alleen voor sport maar ook voor een uitje of een avondje uit;
- Gratis openbaar vervoer voor ouderen in armoede om eenzaamheid tegen te gaan;
- Meer mogelijkheden voor mensen in armoede (ook voor ouderen) om op vakantie te kunnen en/of een dagje weg te gaan;
- Dat we ook bijv. aan ondernemers meer durven te vragen om een steentje bij te dragen; vaak zijn ze hier zeker toe bereid;
- Meer informatie beschikbaar over beschikbare regelingen/initiatieven;
- De meedoen bon niet vormgeven als bedrag, maar meer als een pakket (bijv. voor zwemdiploma A of voor een jaar voetbal, incl contributie, kleding, schoenen en wasgeld);
- De meedoen bon kent een te hoge drempel;
- Bij activiteiten/initiatieven niet alleen focussen op mensen in armoede. Zorg voor een goede mix;
- Uitgestelde koffie, mooi initiatief!

Wat zou ik hier zelf aan kunnen bijdragen?

- Er is best veel, maar we weten het eigenlijk onvoldoende van elkaar;
- Een luisterend oor zijn en door smoesjes heen luisteren;
- Er voor elkaar zijn / omzien naar elkaar;
- Out of the box denken en elkaar helpen;
- Iedereen bewust maken om naar elkaar om te zien.

Verdiepingstafel 'preventie'

Wat zie ik in de dagelijkse praktijk?

- Team Doen (heeft een signaleringsfunctie).
- Te laat bij loket, te laat om armoede/schulden te voorkomen.
- Door vroeg signalering (bijv. door Woningstichting) wordt erger voorkomen

Wat gaat er goed?

- De aandacht in de media.
- Signalering gebeurt door meerdere partijen (bijv. de postbodes zijn de oren en ogen in de buurt).
- Samenwerking en delen tussen de verschillende organisaties.

Wat moet er beter? / wat mis ik nog?

- Weten wie waar te benaderen is.
- Bespreekbaar maken op scholen (lessen bewustwording).
- Benut bestaande professionals (buurtwerkers).

Verdiepingstafel 'kinderen in armoede'

Wat zie je in de dagelijkse praktijk?

- Stress (bij ouders)
- Taboe begint al jong (kinderfeestje waar je niet heen kunt, toevallig ziek...)
- Berusting in het lot; "Bij ons lukt het nou eenmaal niet"
- Generatieoverdracht
- Wat je ziet = Wat je doet, dus begin bij de ouders (mindset)
- Voorliggend probleem laaggeletterdheid -> minder aansluiting / buitengesloten
- Nu meedoen is later meetellen (motto stichting leergeld)
- Sociaal probleem, niet alleen financieel.
- Gebrek aan gezonde voeding -> moe naar school -> slechtere prestatie op school = circlerond
- Wet Privacy of interpretatie er van belemmert / beperkt uitnutten van kansen
- Geen leuke (gratis) uitjes, kinderboerderij, bos, spelletjes ouders kunnen dat niet meer bedenken

Wat gaat er goed?

- Best veel als je de weg weet

Wat mis je?

- Digitale sociale kaart van de NOP, wie doet wat? Website, waar haal ik wat met simpele picto's.
- Bestemming van toeslagen (zorgtoeslag naar verzekeraar etc.) voorkomt dat bestemde middelen onjuist besteed worden.

Verdiepingstafel 'hoe bereik je mensen in armoede'

Algemeen

Doordat er op armoede nog altijd een taboe ligt, is het in de meeste gevallen moeilijk om mensen in armoede te bereiken. Door schaamte zullen zij niet gauw zelf aan de bel trekken.

Aanleidingen van armoede zijn vaak de 'big live events' als het verliezen van een partner, het verliezen van een baan, scheiding etc. Er is een groep die in stille armoede leeft. Zij kunnen net de vaste lasten betalen, maar houden daarna heel weinig over om van te leven.

Hoe kom je in contact?

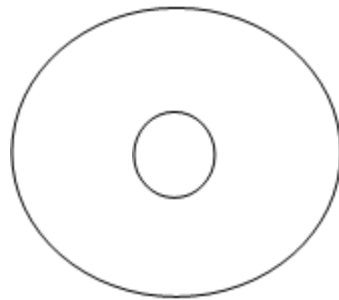
Mercatus heeft de Noordoostpolder ingedeeld in vier gebieden. Bij een huurachterstand gaat Mercatus bij de mensen langs. Zo komen zij rechtstreeks in contact met mensen in armoede.

Ook de Ouderenbond gaat bij mensen langs om hen bijvoorbeeld te helpen met het invullen van de belastingformulieren. Zo komen zij ook in contact met ouderen die in armoede leven.

De diaken van de kerken gaan ook bij hun mensen langs. Tijdens hun bezoek vragen zij naar de financiële situatie.

Kortom mensen in armoede bereik je via mercatus, kerk, ouderenbond rechtstreeks. Je kunt mensen in armoede ook bereiken via mensen in armoede. Als het lukt zoeken gelijkgestemden elkaar op. Dit zijn overigens ook de beste ambassadeurs.

Daarnaast heeft iedereen een signaalfunctie.

Voor de 'ring' met mensen/organisaties om mensen in armoede heen is het belangrijk dat er een goede onderlinge verbinding is. Het zou helpen als er één zorgportaal is. Een overzicht van hoe inwoners ondersteund kunnen worden. Als je allemaal een signaalfunctie hebt, moet je wel weten waar je deze signalen kunt neerleggen.

Eén contactpersoon voor mensen in armoede die overzicht bewaart over de schulden zou deze mensen enorm helpen.

Bedrijven die medewerkers moeten loslaten zouden het gesprek met deze medewerkers moeten aangaan over hun financiële situatie. Hoe gaan zij het bestedingspatroon aanpassen op hun gewijzigde inkomsten. Dit is iets voor de P&O afdelingen om over de grens van werkgeversschap te kijken. Misschien ook iets voor de buitengewone werkgevers?

Het is belangrijk om informatie voor mensen in armoede te verzamelen en dit te bundelen en te delen.

Armoede moet op de agenda gezet worden in Noordoostpolder.
Het is belangrijk om hier huisartsen bij te betrekken. Wanneer mensen in armoede raken heeft dit vaak nadelige gevolgen voor de gezondheid van mensen. Ze gaan 'goedkoper' eten. Ongezond voedsel is over het algemeen goedkoper dan gezond voedsel. Daarnaast is de stress die veroorzaakt wordt door armoede slecht voor de gezondheid.

Verdiepingstafel 'aansluiten op het gedrag van mensen in armoede'

Deze ronde is gestart met een korte uitleg over hoe langdurige "armoede-stress" uiteindelijk de mentale capaciteiten van mensen aantast. Daardoor verandert niet alleen het gedrag (onze "normale" logica en drijfveren sluiten dan vaak niet meer aan op die van mensen in armoede) maar zijn deze mensen soms niet meer goede bereikbaar voor onze hulpverlening. Dit roept de vraag op hoe we met onze dienstverlening kunnen aansluiten bij mensen in armoede?

Stress-reductie in dienstverleningsproces

Zorg ervoor dat je dienstverlening geen stress verhoogt door bijvoorbeeld ingewikkelde aanvraagprocedures of ingewikkelde formulieren. Heb begrip voor de mentale verandering bij mensen in armoede en pas je vraagstrategie daarop aan. Dus als je merkt dat men de vraag niet begrijpt niet nog een keer dezelfde vraag stellen; dus bijvoorbeeld niet vragen naar hoe hoog het inkomen is, maar een praatje maken wat ze zoal noodzakelijkerwijs moeten betalen en aan de hand daarvoor een beeld vormen van het inkomen.

Voorbeeld dat door incasso-medewerker van Mercatus werd gegeven over hoe hij dat deed: in het gesprek over huurachterstand stelt hij de huurder die in gebreke is gebleven eerst op zijn gemak door te stellen dat de huurachterstand geen probleem en dit wel goed komt. Vreger stond de huurachterstand wel centraal in het gesprek, nu ligt het accent meer op de vraag "hoe kunnen we er samen uitkomen".

Stress-reductie vereist maatwerk dus niet domweg de gebruikelijke weg of voorschriften volgen. Bedenk, dat armoede invloed heeft op bijna alle leefgebieden van mensen. Dus een oplossing die gemakkelijk lijkt, blijkt op ander leefgebied impact te hebben wat dan op dat punt weer stress veroorzaakt. Dus bespreek mogelijke scenario's die naar een oplossing leiden eventueel ook met hulpverleners op andere leefgebieden

Begrip is niet eindeloos.

Je kunt wel begrip hebben voor de veranderde mentale capaciteiten van mensen in armoede, maar uiteindelijk moet het belang van de organisatie zelf ook gediend worden. Bijvoorbeeld bij huurachterstand is het uiteindelijke doel van het gesprek de gepleegde of interventie dat de achterstallige huur wordt geïnd. Dit dilemma speelt altijd op de achtergrond. We (de gespreksgroep) hebben geen heldere visie hoe met dit dilemma om te gaan.